

Xylella fastidiosa*: com s'escriu?, com es pronuncia?

TERMCAT

El bacteri fitopatogen *Xylella fastidiosa* pot causar danys greus en un gran nombre d'espècies de plantes, principalment en plantes ornamentals com el baladre o en cultius llenyosos com l'olivera, la vinya, els cítrics o els ametllers. Aquest bacteri provoca l'assecament ràpid de les fulles i les branques de la planta afectada i, en els casos més greus, la seva mort.

Les conseqüències de la presència de la subespècie de *Xylella fastidiosa* que es va detectar per primera vegada a Mallorca l'octubre passat i que causa la mort de les oliveres, es fan sentir actualment a tot el territori de les Illes Balears, a excepció de moment de Formentera, i s'estan extremant les accions de prevenció per a evitar que arribi a altres territoris de la Península Ibèrica.

La denominació *Xylella fastidiosa* correspon al nom científic de l'espècie, per la qual cosa s'escriu, d'acord amb les regles taxonòmiques internacionals, amb majúscula inicial i en cursiva, i no va precedida d'article. L'extensió de les malalties en les plantes que provoca el bacteri, però, pot fer necessari, sobretot en textos adreçats a un públic no especialitzat, poder disposar d'un nom comú per a designar l'espècie, que és l'única del gènere *Xylella*.

La denominació *Xylella* té l'origen en el terme de botànica *xilema* (creat a partir del grec *xylon*, 'fusta'), ja que aquest bacteri colonitza el xilema de les plantes, és a dir, el conjunt de vasos llenyosos, de cèl·lules annexes del parènquima i de teixits esquelètics que constitueixen el sistema conductor principal de la saba bruta d'una planta.

En els contextos de divulgació en què es faci necessari disposar d'un nom comú per a designar aquest bacteri, doncs, es proposa de fer l'adaptació del nom del gènere, *xilel·la*, amb i llatina (com el substantiu *xilema* i totes les formes catalanes amb el formant d'origen grec *xilo-*) i amb *ela* geminada, com en la terminació de molts altres noms comuns de bacteris (*salmonel·la*, *legionel·la*, *shigel·la*, etc.). En aquest cas, es tracta d'un substantiu català, de gènere femení, per la qual cosa va precedit d'article: la *xilel·la*.

© TERMCAT, Centro de Terminología <www.termcat.cat>